

Lipsanoteca de Sant Pau de Casserres

Casserres

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Museu Diocesà i Comarcal de Solsona
Alçada: 534

Coordenades:

Latitud: 42.02777
Longitud: 1.84289
UTM Est (X): 404212
UTM Nord (Y): 4653507

Classificació

Número de fitxa 08049 - 65
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Medieval Popular
Segle XII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Tipus de protecció: BCIN
Observacions protecció: Decret 474/1962, pel qual es declaren monument històric-artístic determinats museus. Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Solsona. Palau Episcopal. 25280 SOLSONA
Fitxes associades:
[Sant Pau de Casserres](#)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 01/05/2012 - 02:00

Descripció

Lipsanoteca que es va trobar a l'altar romànic de Sant Pau de Casserres. És de fusta d'om o d'àlber tornejada i tallada, de forma ovoïdal amb la tapa semiesfèrica amb agafador de planta circular i la part superior plana. La seva alçada és d'11 cm i el seu diàmetre màxim fa 7,5 cm. A la part inferior d'aquesta tapa té la vora rebaixada i dos encaixos sortints per tal d'adaptar-se al cos, que té una esquerra vertical força ampla que va de dalt a baix. L'exterior està cobert amb una capa de pintura, possiblement industrial, que no permet apreciar si presenta restes de la policromia original. A l'interior, conté un petit sac de roba amb relíquies i dos manuscrits. Un d'ells, fet pel rector de torn, explica l'any de col·locació del retaule que no s'ha conservat. El paper diu el següent: "Als tretze de mars de mil sis cents y vuit per poder assentar lo retaule fonch necessari mourer la llosa o pedra del altar y en lo pilar de sota dita pedra dins una pica fonch trobada la capseta dins la qual si trobaren aquestes reliquies les unes mesclades ab altres per causa que los drapets ab que estaven embolicades eren consumits y en pols y tambe los retols de les dites reliquies estaven molt consumits y casi nos pogue llegir ninguna cosa sino alguns trossets y entre aquestos hi havia dos trossets que deien hic sunt reliquiae S. Pauli narbo y tres trossets que deien hic sunt reliquiae S. Nazarii y un trosset que deia hic sunt reliquiae S. Victoris y un altre trosset que deia dedicada est que devia ser algun trosset de la carta que contenia la consagració de esta iglesia i que no es pague legir altra cosa ni saberse altra claricia. Laudet Xps. et Virgo Maria et sanctus Paulus narbo et omnes Sancti. Amen" L'altre manuscrit el signa R. Camp (sense data) i diu: "He compulsat aquestas lletras (referint-se a l'altre manuscrit) ab particular baptismal d'aquella fetxa y son consemblants pel carácter del quilas firma que es Joan Rubert, parroco en aquella epoca d'esta parroquia de Sant Pau".

Observacions:

Actualment la lipsanoteca es conserva al Museu Diocesà i Comarcal de Solsona amb el número d'inventari MDCS 4028.

Història

L'església de Sant Pau de Casserres està ubicada dins l'antic terme del castell de Casserres i des dels seus orígens fou església parroquial. El lloc s'esmenta per primera vegada l'any 789 quan Lluís I el Pietós rep l'encàrrec del seu pare, Carlemany, de crear la Marca Hispànica i encomanà d'eixamplar els dominis carolingis al comte Borrell, amb la missió concreta d'ocupar militarment les places de Cardona, Osona i Casserres. El 20 de gener del 907 el bisbe Nantigís de la Seu d'Urgell consagrava l'església a Sant Pau de Narbona per disposició del comte Miró. La constituïa com a parròquia dins el terme del castell de Casserres i n'esmentava els seus límits: el camí de Cardona, els límits de Puig-reig, el riu Llobregat i la parròquia de Sant Salvador entre d'altres. Havia de pagar anualment a Santa Maria de la Seu, el cànon de sis modis de pa i vi, tres sous i un moltó. La consagració de Sant Pau correspon a la necessitat de consolidar el poblament de les terres berguedanes. És esmentada com un dels límits de l'església de sant Joan de Montdarn en la consagració de l'any 922. L'any 1032 el bisbe Ermengol d'Urgell, confirmà les primícies i els delmes de l'església de Casserres amb els seus límits i possessions que tenia des d'antic, així com la seva sufragània de Sant Miquel de Fonogedell. Signen aquest document de confirmació el mateix bisbe d'Urgell Ermengol i el comte de Barcelona Ramon Berenguer I. El trobador Guillem de Berguedà confirma en el seu testament, any 1187, el mas Puig amb les seves possessions, a l'església de Sant Pau. Sant Pau de Casserres mantingué el seu caràcter de parroquial fins l'any 1890, quan passà a dependre de l'església de la Mare de Déu dels Àngels de Casserres.

Bibliografia

AA.VV (1985). Catalunya Romànica. Vol. XII El Berguedà. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pàgs. 152-166. BARAUT, Cebrià (1978). "Les actes de consagracions d'esglésies del bisbat d'Urgell (segles IX-XII)"; dins Urgellia, vol. I, La Seu d'Urgell, apèndix 21, pàg. 77. MARCA, Petrus de (1965). Marca Hispànica. Barcelona, pàg. 838. PASCUAL, E. (2004). "Lipsanoteca"; dins Calderer, J i Bernades, J. Catàleg del Museu Diocesà i comarcal de Solsona. Col·leccions dels segles XVI al XIX, vol. 2. Patronat del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, pàgs. 130 i 131. RIQUER, Martí de (1971). "Guillem de Berguedà. I. Estudio histórico, literario y lingüístico"; dins Scriptorium populeti, 5, Abadia de Poblet, pàg. 280. SALRACH, Josep Maria (1977). "La repoblació i la restauració eclesiàstica en el Pagus de Berga"; dins Cuadernos de historia económica de Cataluña, vol. XVII, Barcelona, pàgs. 10-23. SITGES MOLINS, Xavier (1977). Les esglésies pre-romàniques de Bages, Berguedà i Cardener. Manresa, pàgs. 192 i 193. SITGES i MOLINS, X. (1988). Sarcòfags anicònics d'època gòtica; dins Revista l'Erol, núm. 24, pàgs. 31-33. SITGES i MOLINS, X. (1999). Els retaules renaixentistes del Beguedà; dins Revista l'Erol, núm. 60, pàgs. 32-34. VIGUÉ, Jordi i BASTARDES, Albert (1978). El Berguedà, monuments de la Catalunya romànica I. Artstudi Edicions. Barcelona, pàgs. 78-82.

Al trecento de març, mil os onzes y vuit per poder alentar lo resulta
de la necessitat de comprar la lletja epistola del altar y en lo pilar de dita
dita pobra d'una peca fench vrbada la pre conyeca d'una la qual si
trobaren aquestas reliquias les mes mesclades ab les altres per causa qz
lo d'aspecte ab que estauen enclavades eren consumits y en pots y
també les recals d'elles d'itrs reliquias estauen molt consumits y es-
tau pagat lo q' ninguna cosa sino a alguns trofets y ontre d'aquelles ni
havia dos trofets que deyen he sunt reliquia s. Pauli narbo, y tres
trofets que deyen he sunt reliquia s. N. Mary, y un trofet que deya
he sunt reliquia s. Victoris y altre trofet que deya s. Petrus et que
deua esser alq' trofet de la creua que contenia la confegracio de los
episcopis y per pogua legir allora cosa ni saberse allora clarisss. Laudes
deos et virgo Maria et sancti Pauli narbo et omnes sancti ame

He compulsat aquestas lletras
es partides baptismals d'aquella
fetxa y son consemblants pel
caracter del qui les firmas que
es Joan Rubert, parroco en
aquella epoca d'esta par-
roquia de Sant Pau
R. Camp